

ฐานการเรียนรู้ บ้านรักษ์โลก

ฐานการเรียนรู้บ้านรักษ์โลกได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความเป็นมาจึงจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ครู นักเรียน ชุมชน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการช่วยกันแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และรู้จักการคัดแยกขยะ รู้จักการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่เพื่อลดปริมาณขยะ รู้จักการเปลี่ยนขยะให้เป็นเงิน รู้จักการประหยัด ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการคัดแยกขยะ

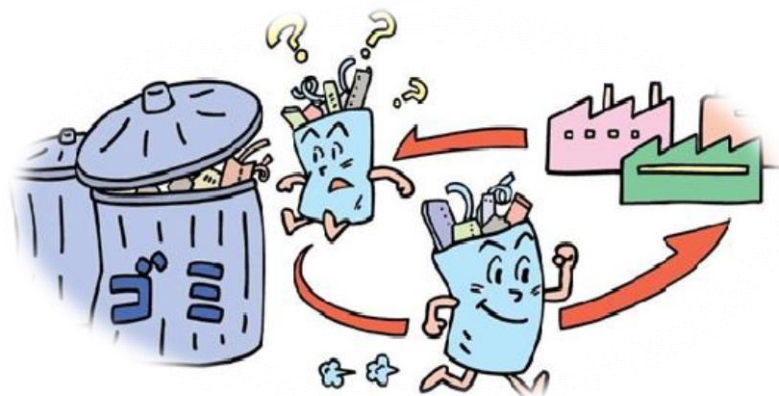
ขั้นตอนคัดแยกขยะ เป็นประโยชน์และถือเป็นหัวใจหลักในการลดปริมาณขยะ เพราะขั้นตอนการคัดแยกขยะ ทำให้ขยะถูกส่งต่อไปในกระบวนการที่ถูกต้องได้ง่ายขึ้น เช่น นำไปเผา นำไปรีไซเคิล นำไปย่อยสลาย ฯลฯ แต่ถ้าหากเราไม่คัดแยกขยะ จะทำให้ขยะแยกออกจากกันยาก กลายเป็นกองขยะขนาดใหญ่ที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ประโยชน์ของการคัดแยกขยะ

การคัดแยกขยะ เป็นประโยชน์และถือเป็นหัวใจหลักในการลดปริมาณขยะ เพราะการคัดแยกขยะ ทำให้ขยะถูกส่งต่อไปในกระบวนการที่ถูกต้องได้ง่ายขึ้น เช่น นำไปเผา นำไปรีไซเคิล นำไปย่อยสลาย ฯลฯ แต่ถ้าหากเราไม่คัดแยกขยะ จะทำให้ขยะแยกออกจากกันยาก กลายเป็นกองขยะขนาดใหญ่ที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม การคัดแยกขยะทำได้ง่าย ๆ โดยเริ่มต้นที่การรู้จักประเภทของขยะกันก่อน

การจัดการขยะด้วยหลัก 3R

การลดขยะด้วยแนวคิด 3R ซึ่งเป็นแนวคิดและแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า สามารถช่วยลดปริมาณขยะให้น้อยลง ด้วยการลดการใช้ การนำกลับมาใช้ซ้ำ และการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse and Recycle: 3Rs) โดยเริ่มต้นที่การใช้ให้น้อยลง ลดการใช้วัสดุ ผลิตภัณฑ์ ที่ก่อให้เกิดขยะเพื่อลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (Reduce) การนำวัสดุ ผลิตภัณฑ์ที่ยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำวัสดุ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานแล้วมาแปรรูป เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือ รีไซเคิล (Recycle)

ประเภทของขยะ

1. ขยะย่อยสลายได้
2. ขยะรีไซเคิล
3. ขยะอันตราย
4. ขยะทั่วไป

สีถังขยะ

ถังขยะสีเขียว

ถังขยะสีเขียวรองรับขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว

ถังขยะสีเหลือง

ถังขยะสีเหลืองรองรับขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้

ถังขยะสีฟ้า

ถังขยะสีฟ้ารองรับขยะย่อยสลายไม่ได้ ไม่เป็นพิษและไม่คุ้มค่าการรีไซเคิล

ถังขยะสีแดง หรือ ถังขยะสีเทาฟาสีส้ม

ถังขยะสีแดง หรือ ถังขยะสีเทาฟาสีส้มรองรับขยะที่มีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม

การสร้างสิ่งประดิษฐ์จากขยะ

สิ่งประดิษฐ์จากขยะรีไซเคิล ตอน ทำไม้กวาดลานบ้านจากขวดพลาสติก

๑) เอาขวดพลาสติกที่หมดแล้วมาห้าใบ ขนาดเดียวกันทั้งห้าใบ ควรจะใช้ขวดขนาด ๑.๐ ลิตรขึ้นไป ยิ่งขวดใหญ่ๆยิ่งดี

๒) ตัดก้นขวดใบที่หนึ่งออก ตรงเหนือรอยหยักเล็กน้อย

๓) จากนั้นใช้กรรไกรมาตัดตามความยาวของขวดให้เป็นเส้นยาวๆ จากก้นขวดมาปากขวด และหยุดบริเวณที่นิ้วชี้ในรูป ตัดไปเรื่อยๆจนรอบขวด แต่ละเส้นควรมีขนาดประมาณไม่เกิน ๑ ซม. และพยายามให้มีขนาดเท่าๆกัน ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๔) เอาขวดใบที่ ๒-๔ มาตัดก้นขวดออกเหมือนใบแรกและใช้กรรไกรตัดขวดออกเป็นเส้นๆตามยาว เหมือนกับใบแรก เสร็จแล้วตัดปากขวดออกตรงถึงคอขวดทั้งสามใบ ดูรูปที่ ๕

๕) จากนั้นเอาขวดที่ ๒ มาสวมกับขวดที่ ๓ และ ๔ เสร็จแล้วจึงเอาทั้งหมดมาสวมกับขวดใบที่หนึ่ง ดูรูปที่ ๖ ก็จะได้รูปทรงตามรูปที่ ๗

๖) เอาขวดใบที่ ๕ มาตัดที่ประมาณ ๑/๓ ของความยาวขวด (วัดจากปากขวด) จากนั้นเอาไปสวมกับขวดทั้งสี่ใบ ที่สวมทับกันอยู่แล้ว ปากขวดใบที่หนึ่งจะชนกับขอบขวดใบที่ห้า ความยาวของขวดใบที่ห้าจะคลุมลงมาปิดบริเวณที่ขวดทั้งสี่ใบตัดแยกเป็นเส้นๆ (ดูรูปที่ ๙ และ ๑๐)

๗) จากนั้นเอาเหล็กแหลมๆ เจาะรูให้ทะลุขวดทั้งห้าใบแล้วใช้เข็มเล่มใหญ่ๆ ด้ายขนาดใหญ่หรือเอ็นในล่อน เย็บขวดทั้งห้าใบให้ติดกันให้แน่นตลอดความกว้างของขวด ระหว่างเย็บให้เอามือกดให้ขวดทั้งหมดแบน ให้มากที่สุด (ดูรูป ๑๐ ๑๑ และ ๑๒)

๘) จากนั้นให้หาไม้ไผ่ขนาดใหญ่และยาวกำลังพอเหมาะ หรือด้ามไม้มือบที่ไม่ใช่แล้ว มาเหลาให้เล็กกว่าปากขวด แล้วสอดเข้าไปทางปากขวดให้ลึกมากที่สุด จากนั้นเอาตะปูตัวเล็กๆมาตอกให้ขวดติดกับด้ามไม้ให้แน่น ระวังอย่าใช้ตะปูตัวใหญ่ เพราะด้ามไม้จะแตก ตรงนี้ใครมีเทคนิคอะไรดีๆ ในการยึดด้ามให้ติดกับขวดได้แน่นที่สุด คงทนที่สุดสามารถนำมาใช้ได้ตามถนัด เพราะไม้กวาดที่ทำจากขวดนี้จะคงทนแค่ไหนก็อยู่ที่การติดด้ามนี้แหละ

ขั้นตอนการดำเนินงาน ธนาคารขยะ

   	ขั้นตอนที่ 1 คณะกรรมการ หน้าที่ของ คณะกรรมการ ผู้จัดการธนาคาร รับผิดชอบดำเนินงาน ใน ภาพรวมของธนาคาร เจ้าหน้าที่จดบันทึก รับผิดชอบการจดบันทึก รายละเอียด เกี่ยวกับสมาชิก ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล เลขที่ ประเภท และปริมาณวัสดุรีไซเคิล เพื่อส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่คัดแยก รับผิดชอบการคัดแยกขยะ และ ชั่งน้ำหนัก เพื่อจัดเก็บในสถานที่ เก็บ เจ้าหน้าที่คิดเงิน รับผิดชอบการเทียบกับราคาที่ กำหนด และคิดจำนวนเงินของ สินค้า ที่สมาชิกลำมาฝาก พร้อม ทั้งรับผิดชอบการฝาก - ถอนเงิน ของสม	 เจ้าหน้าที่บัญชี รับผิดชอบเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเงิน เช่น สรุยอดเงินฝากของ สมาชิก สรุยอดรายรับ รายจ่ายของ ธนาคารขยะฯ และบันทึกรายละเอียด ยอดคงเหลือของสินค้า ตามประเภท ปริมาณราคา โดยต้องทำการบันทึกทุก วันที่เปิดทำการ เจ้าหน้าที่ควบคุมการเงิน รับผิดชอบควบคุมการเงินของธนาคาร ขยะ รายรับ รายจ่าย การเบิกเงินเพื่อ นำไปใช้ในกิจกรรม การเบิกจ่ายเงิน ของสมาชิกธนาคารขยะ ให้สามารถ ตรวจสอบได้ เจ้าหน้าที่ควบคุมการซื้อขาย รับผิดชอบข้อมูลการซื้อขาย ราคา สินค้าในท้องตลาด การปรับเปลี่ยน ราคา การนำสินค้าไปขาย ประสานร้าน รับซื้อของเก่า ครูที่ปรึกษากิจกรรม รับผิดชอบการดำเนินงานของธนาคาร ขยะ การประสานร้านรับซื้อของเก่า และดูแลเกี่ยวกับการเงินของโครงการ พร้อมทั้งดูแลเอกสารการเบิกจ่ายเงิน และสามารถตรวจสอบได้
--	--	---

ขั้นตอนการดำเนินงาน ธนาคารขยะ

ขั้นตอนที่ 2

คณะกรรมการมีการประชุม

- การสำรวจร้านรับซื้อของเก่าที่มีอยู่ในชุมชน ราคาประเภทของขยะรีไซเคิลที่รับซื้อ
- การประสานงานร้านรับซื้อของเก่า ให้เข้าร่วมโครงการธนาคารขยะรีไซเคิล ราคาที่จูงใจ ซึ่งส่วนใหญ่คิดที่ 30 เปอร์เซ็นต์ของราคาที่ได้มาจากร้านรับซื้อของเก่า
- กำหนดระยะเวลาที่จะเข้ามารับซื้อ
- การวางแผนกำหนดวัน เวลา เปิด ธนาคารขยะ

ขั้นตอนที่ 3

การจัดเตรียมสถานที่เก็บรวบรวม

- ยึดหลักง่ายๆ โดยสามารถเก็บรวบรวมขยะได้ ป้องกันฝน
- มีการคัดแยกขยะอย่างชัดเจน
- แบ่งเป็น 4 ช่อง สำหรับจัดเก็บ กระดาษ โลหะ อโลหะ และพลาสติก
- มีการติดป้ายราคาของขยะที่รับซื้อ
- กรณีไม่มีสถานที่จัดเก็บรวบรวม ก็สามารถใช้วิธีการซื้อตอนเช้า และให้ร้านของเก่ามารับซื้อตอนเย็นได้

ขั้นตอนที่ 4

การประชาสัมพันธ์

- การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในโรงเรียน
- การประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ของโรงเรียน
- การประชาสัมพันธ์ ช่วงหลังเข้าแถวเคารพธงชาติ
- การจัดบอร์ดนิทรรศการ
- การเดินบอกในแต่ละห้องเรียน
- การแทรกในกิจกรรมของแต่ละรายวิชา เช่น วิชาการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5

การเปิดธนาคารขยะรีไซเคิล

- รับสมัครสมาชิกของธนาคาร โดยให้ผู้สนใจกรอกรายละเอียดใบสมัคร
- เจ้าหน้าที่ธนาคารให้เลขที่สมาชิก พร้อมสมุดคู่มือ โดยธนาคารจะเป็นผู้เก็บรวบรวมสมุดคู่มือไว้ สมาชิกสามารถขยู่ได้ในวันที่ธนาคารเปิดทำการ
- เจ้าหน้าที่ธนาคารลงรายละเอียด สมาชิกในทะเบียนลูกค้า
- เมื่อสมาชิกนำขยะรีไซเคิลมาฝาก ที่ธนาคาร เจ้าหน้าที่จะทำการคัดแยกประเภทและชั่งน้ำหนัก
- คิดเป็นจำนวนเงิน โดยเทียบกับใบราคาที่ได้มาจากร้านรับซื้อของเก่า ลงบันทึกในใบนำฝาก
- เจ้าหน้าที่บันทึกรายละเอียด เลขที่สมาชิก ประเภทขยะรีไซเคิล จำนวนเงิน ลงในเอกสารใบสรุปการนำฝาก

ขั้นตอนการดำเนินงาน ธนาคารขยะ

บันทึกลงในสมุดคู่ฝาก เพื่อเก็บเป็นหลักฐานการฝากถอนของสมาชิก

- ถ้าสมาชิกต้องการถอนเงิน ให้เขียนรายละเอียด ใบถอนเงินแล้วให้กับเจ้าหน้าที่

- ภายหลังเปิดธนาคารเสร็จสิ้น เจ้าหน้าที่ต้องทำการรวบรวมรายรับ รายจ่าย และทะเบียนคุมเจ้าหน้าที่ของธนาคารในแต่ละวัน เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ การลงค่าใช้จ่าย การซื้อ ขายขยะรีไซเคิล ลงในสมุดเงินสด เพื่อสามารถตรวจสอบการขาดทุน กำไร

- ควรมีการสรุปการดำเนินงาน ในแต่ละเดือน และแจ้งแก่สมาชิกของธนาคาร โดยการจัดบอร์ดนิทรรศการ บริเวณที่ทำการ

ขั้นตอนที่ 6

การติดตามประเมินผล

- พิจารณาจากปริมาณขยะรีไซเคิลที่รวบรวมได้
- จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม
- กำไรจากการซื้อขาย

